

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudců JUDr. Josefa Baxy a JUDr. Ivo Pospíšila v právní věci žalobce: **T. V. N.**, zastoupen JUDr. Viet Anh Nguyen, advokátem se sídlem Myslíkova 171/31, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 1. 2020, č. j. OAM-438/LE-BA02-HA13-2019, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 24. 2. 2021, č. j. 1 Az 5/2020-27,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává**.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobce podal dne 28. 9. 2019 žádost o udělení mezinárodní ochrany, kterou odůvodnil jednak tím, že v ČR má rodinu (manželku a děti), dále pak poukázal na skutečnost, že ve Vietnamu je zadlužený, s čímž souvisí jeho obava z tamějších věřitelů. Žalovaný rozhodnutím ze dne 8. 1. 2020, č. j. OAM-438/LE-BA02-HA13-2019 (dále jen „napadené rozhodnutí“), žalobci mezinárodní ochranu podle § 12 až § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, neudělil.

[2] Žalobce podal proti rozhodnutí žalovaného žalobu k Městskému soudu v Praze (dále jen „městský soud“), který ji v záhlaví specifikovaným rozsudkem zamítl. Shledal, že žalovaný zjistil skutkový stav takovým způsobem, že o něm nepanovaly důvodné pochybnosti. Žalobcem uváděné důvody však pro udělení žádné z forem mezinárodní ochrany nesvědčí. Poukázal na ustálenou judikaturu, z níž vyplývá, že strach ze

soukromých osob (věřitelů) není azylově relevantní, může-li žadatel využít ochrany státních orgánů v zemi původu. Právě o takovou situaci se přitom jedná v případě žalobce.

[3] Za důvodnou nepovažoval ani námitku, že vycestování žalobce by představovalo zásah do práv jeho dětí a bylo by v rozporu s Úmluvou o právech dítěte. Soud v této souvislosti uvedl, že žalobci nic nebrání v tom, aby svůj rodinný život realizoval mimo ČR, případně si může zajistit pobytové oprávnění na území ČR. V průběhu správního řízení nadto nevyplývalo, že by byly děti na žalobci závislé. To je patrné i ze skutečnosti, že v minulosti se s žalobcem (tj. se svým otcem) dlouhodobě nevidaly, neboť byl ve výkonu trestu odnětí svobody, a to dokonce v jiném členském státě EU.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[4] Proti rozsudku městského soudu brojí žalobce (stěžovatel) kasační stížností, v níž namítá, že soud se nedostatečně vypořádal s jeho žalobními námitkami. V průběhu správního řízení poukazoval na obavu z věřitelů v zemi původu s tím, že mu státní orgány nebudou schopny zajistit dostatečnou ochranu. Tuto skutečnost však soud nerefletoval a stejně jako žalovaný nezohlednil aktuální situaci ve Vietnamu. Takový postup je v rozporu s čl. 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany.

[5] Soud se dostatečným způsobem nevypořádal ani s možným zásahem do rodinného života stěžovatele a s tím související možností udělení doplňkové ochrany. V případě vycestování stěžovatele z ČR by došlo k narušení jeho vztahů s dětmi, což je v rozporu s mezinárodními závazky ČR, zejména s Úmluvou o právech dítěte. Současně soud zcela pominul, že stěžovateli byl zakázán pobyt na území Švédska a smluvních států schengenského prostoru, pročez není v jeho možnostech získat na území ČR pobytové oprávnění. Pokud se jedná o možnost vycestování celé rodiny do Vietnamu, soud se vůbec nezabýval tím, nakolik je takový postup reálný, a nedostál tak požadavkům vyplývajícím z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 1. 2013, č. j. 5 Azs 7/2012-28. Případné vycestování přitom zásadně komplikuje současná pandemická situace.

[6] Stěžovatel má za to, že v případě návratu do vlasti by se nemohl (s ohledem na uložený zákaz pobytu) minimálně do roku 2024 vrátit do ČR, přičemž je sporné, zda by vůbec poté získal pobytové oprávnění. Za těchto okolností dochází v důsledku neudělení mezinárodní ochrany k nepřiměřenému zásahu do rodinného a soukromého života. Proto navrhuje, aby Nejvyšší správní soud zrušil jak rozsudek městského soudu, tak napadené rozhodnutí žalovaného.

[7] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti trvá na správnosti rozsudku městského soudu, jakož i napadeného rozhodnutí. K námitkám stěžovatele pak odkázal na své vyjádření, které poskytl v řízení o žalobě.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[8] Kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou a jedná se o kasační stížnost, která je ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná. Jednou z podmínek věcného přezkumu kasační stížnosti ve věcech mezinárodní ochrany je ovšem také její přijatelnost. Kasační stížnost

je podle § 104a s. ř. s. přijatelná tehdy, pokud svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Podrobněji se podstatou institutu přijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního Nejvyšší správní soud zabýval v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS. V něm interpretoval neurčitý právní pojem „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“. O přijatelnou kasační stížnost se dle zde citovaného rozhodnutí může jednat v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[9] Stěžovatel v kasační stížnosti neuvedl žádné důvody, pro něž kasační stížnost přesahuje jeho vlastní zájmy, a ani Nejvyšší správní soud v projednávané věci žádné důvody přijatelnosti kasační stížnosti neshledal.

[10] Městský soud se přezkoumatelným a přesvědčivým způsobem vypořádal se všemi žalobními námitkami, přičemž jeho závěry jsou zcela v souladu s ustálenou judikaturou Nejvyššího správního soudu.

[11] V posuzované věci je zřejmé, že účelem stěžovatelovy žádosti o udělení mezinárodní ochrany je zejména snaha o legalizaci pobytu v situaci, kdy není schopen zajistit si jiný pobytový status, který by jej opravňoval k soužití v ČR s jeho rodinou. Takový postup však Nejvyšší správní soud setrvale odmítá, přičemž v rámci své rozhodovací činnosti zdůrazňuje, že mezinárodní ochrana představuje specifický institut, který slouží toliko k ochraně osob, jimž v zemi původu hrozí pronásledování z azylově relevantních důvodů, či jiná vážná újma (viz například rozsudky ze dne 27. 8. 2003, č. j. 4 Azs 7/2003-60, ze dne 30. 6. 2004, č. j. 7 Azs 138/2004-44, č. 397/2004 Sb. NSS, či ze dne 17. 2. 2011, č. j. 2 Azs 50/2010-49).

[12] K problematice obav z výhrůžek ze strany soukromých osob (v nynější věci věřitelů) se již Nejvyšší správní soud rovněž vyjádřil v množství svých rozhodnutí (např. rozsudky ze dne 10. 3. 2004, č. j. 3 Azs 22/2004-48, ze dne 18. 12. 2003, č. j. 4 Azs 38/2003-36, či ze dne 27. 8. 2003, č. j. 4 Azs 7/2003-60). Jakkoliv původcem pronásledování či vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 zákon o azylu mohou být i nestátní původci, musí se žadatel v těchto případech předně obrátit na vnitrostátní orgány v zemi původu (např. rozsudky ze dne 27. 8. 2003, č. j. 4 Azs 5/2003-51, a ze dne 29. 3. 2004, č. j. 5 Azs 7/2004-37).

[13] Pokud se jedná o namítaný rozpor s Úmluvou o právech dítěte, Nejvyšší správní soud se k otázce zohlednění nejlepšího zájmu dítěte již v minulosti vyjádřil tak, že „*jakkoli je zájem dítěte dle čl. 3 citované Úmluvy předním hlediskem při jakékoli činnosti týkající se dětí a států, které jsou smluvní stranou úmluvy, jsou povinny zajistit, aby dítě nemohlo být odděleno od svých rodičů proti jejich vůli (čl. 9 Úmluvy), nelze tyto principy samy o sobě podřadit pod další, nad rámec zákonem o azylu stanovené důvody pro udělení mezinárodní ochrany a správní soud nemá žádnou zákonnou možnost zrušit žalobou napadené rozhodnutí s odvoláním na výše uvedené principy*“ (rozsudek ze dne 5. 11. 2008, čj. 9 Azs 14/2008 -57; dále např.

rozsudky ze dne 23. 5. 2018, č. j. 6 Azs 67/2018-29, či ze dne 27. 9. 2016, č. j. 6 Azs 166/2016-28). Pokud se pak jedná o respektování práva na rodinný a soukromý život ve smyslu čl. 8 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv, nelze jej chápat jako neomezený závazek státu akceptovat volbu cizince ohledně země společného pobytu s rodinou (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2020, č. j. 6 Azs 163/2019 – 44).

IV. Závěr a náklady řízení

[14] Nejvyšší správní soud tedy neshledal existenci důvodů přijatelnosti kasační stížnosti, pročez nepřikročil k podrobnému věcnému přezkumu kasačních námitek stěžovatele a kasační stížnost odmítl jako nepřijatelnou (§ 104a odst. 1 s. ř. s.).

[15] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1 větou první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Soud o nákladech nerozhodoval podle § 60 odst. 3 s. ř. s., přestože kasační stížnost odmítl, a to s ohledem na závěry usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33. Z něj vyplývá, že přestože je shledání nepřijatelnosti kasační stížnosti pojmově vyjádřeno shodně „odmítnutím“, obsah a rozsah přezkumné činnosti soudu je kvalitativně i kvantitativně zcela odlišný od jiných případů odmítnutí kasační stížnosti, které se děje bez jakéhokoliv meritorního posuzování její důvodnosti. Aby mohla být posuzována přijatelnost, musí jít o přípustnou, včasnou a projednatelnou kasační stížnost podanou oprávněnou osobou. Nepřijatelnost žádný případ ze soudního přezkumu nevylučuje. K odmítnutí kasační stížnosti pro nepřijatelnost dochází na základě věcného, byť zjednodušeného, ale stabilní judikaturou vytvořeného kritériálního posouzení případu. Při odmítnutí kasační stížnosti pro nepřijatelnost musí soud dospět k jednomyslnému závěru, že kasační stížnost svým významem nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pro tento procesní výsledek musí shledat neexistenci výše zmíněných kritérií přijatelnosti. Jinak řečeno, shledá-li existenci alespoň jednoho z nich, je kasační stížnost „přijata“ k dalšímu již věcnému posouzení a rozhodnutí. Na meritorní přezkum soudem (být zjednodušený) tedy dojde vždy.

[16] Stěžovatel v řízení úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, který by jinak měl právo na náhradu nákladů řízení, žádné náklady nad rámec úřední činnosti nevznikly. Nejvyšší správní soud mu proto náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznal.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 23. června 2021

JUDr. Lenka Kaniová
předsedkyně senátu